МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний аерокосмічний університет
“Харківський авіаційний інститут”

Кафедра «Екології та техногенної безпеки» (№ 106)

ЗАТВЕРДЖУЮ
Гарант освітньої програми
_____ ___І.М.Берешко_
(підпис) (ініціали та прізвище)
«_26_» __червня_____ 2025 р.

СИЛАБУС ОБОВ’ЯЗКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Ознайомча практика

Галузь знань: 10 «Природничі науки»
(шифр і найменування галузі знань)

Спеціальність: 101 Екологія
(код і найменування спеціальності)

Освітня програма: Екологія та охорона навколишнього середовища
(найменування освітньої програми)

Форма навчання: денна

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Харків 2025 рік

Розробник: доцент кафедри 106, к.т.н. Тетяна Клочко _____
(посада, науковий ступінь і вчене звання, ім'я, прізвище) (підпис)

Силабус розглянуто на засіданні кафедри106 Екології та техногенної безпеки
(назва кафедри)

Протокол № 9 від «26» червня 2025 р.

Завідувач кафедри к.т.н., доцент _____ Вікторія Кручина
(підпис) (ім'я та прізвище)

Погоджено з представником здобувачів освіти:

_____ Марагарита СУШКЕВИЧ

1. Загальна інформація про викладача

Клочко Тетяна Олександрівна
Доцент кафедри Екології та техногенної безпеки (№ 106)
Кандидат технічних наук.
З 2005 року викладає в університеті наступні дисципліни:
- Екологічний моніторинг;
- Екологічний менеджмент та аудит;
- Ландшафтна екологія;
- Геологія та геоморфологія.

Напрями наукових досліджень: екологічні дослідження компонентів довкілля за допомогою дистанційних засобів, екологічне управління, екологічний аудит.
Контактна інформація: t.klochko@khai.edu

2. Опис навчальної дисципліни

Форма здобуття освіти	Денна, заочна
Курс, семестр	2 курс,4 семестр
Мова викладання	Українська
Тип дисципліни	Обов'язкова
Обсяг дисципліни: кредити ЄКТС/ кількість годин	денна: 3 кредити ЄКТС / 90 годин (30 аудиторних, СРЗ – 60); заочна: 3 кредити ЄКТС / 90 годин (6 аудиторних, СРЗ – 84)
Види навчальної діяльності	Лекції, практичні, самостійна робота
Види контролю	Поточний контроль, модульний контроль, семестровий контроль – залік
Пререквізити	Вступ до фаху, Українська мова за професійним спрямуванням, Загальна екологія
Кореквізити	Ландшафтна екологія, Геологія з основами геоморфології
Постреквізити	Екологічна оцінка території, Моделювання і прогнозування стану довкілля

3. Мета та завдання навчальної дисципліни

Виробнича практика належить до таких елементів навчального плану, що забезпечують професійну підготовку майбутнього фахівця-еколога.

Мета виробничої практики — сформувати практичні навички та ознайомитись з методичними основами наукових досліджень, підготовки та проведення екологічного експерименту і статистичною обробкою та оцінкою його результатів.

Завдання:

- закріплення та поглиблення теоретичних знань;
- надбання практичних навичок та вмінь у плануванні, підготовці та проведенні науково-дослідницьких робіт;
- закріплення та поглиблення знань з питань статистичної обробки експериментальних результатів;
- ознайомлення з загальною структурою НДІ, промислового підприємства та визначення функцій аналітичних та дослідницьких лабораторій, де проходить практика;
- збір матеріалів для звіту по практиці та для майбутніх курсових робіт;
- залучення студентів до самостійної науково-дослідної роботи;
- вироблення та закріплення навичок роботи у колективі та організаційної роботи.

Компетентності, які набуваються

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування при здійсненні професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій, та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов та вимог

Спеціальні компетентності (СК або ФК)

Поєднувати навички самостійної та командної роботи задля отримання результату з акцентом на професійну сумлінність та відповідальність за прийняття рішення

Підвищувати професійний рівень шляхом продовження освіти та самоосвіти

Уміти формувати запити та визначати дії, що забезпечують виконання норм і вимог екологічного законодавства

Уміти обирати оптимальні методи та інструментальні засоби для проведення досліджень, збору та обробки даних проживання людини в екологічно безпечному середовищі для збереження її генофонду

Програмні результати навчання (ПРН):

Розуміти основні екологічні закони, правила та принципи охорони довкілля та природокористування

Розуміти основні концепції, теоретичні та практичні проблеми в галузі природничих наук, що необхідні для аналізу і прийняття рішень в сфері екології, охорони довкілля та оптимального природокористування

Знати концептуальні основи моніторингу та нормування антропогенного навантаження на довкілля

Виявляти фактори, що визначають формування ландшафту біологічного різноманіття.

Уміти прогнозувати вплив технологічних процесів та виробництва на навколишнє середовище

Вибирати оптимальну стратегію проведення громадських слухань щодо проблем та формування територій природно-заповідного фонду та екологічної мережі.

Уміти обирати оптимальні методи та інструментальні засоби для проведення досліджень, збору та обробки даних

Демонструвати навички впровадження природоохоронних заходів та проектів

4. Зміст навчальної дисципліни

Навчальна практика студентів спеціальності проводиться у навчальних лабораторіях інституту, навчально-виробничій базі кафедри або на базі стейкхолдерів.

Для виконання завдань практики на рівні сучасних вимог зміст практики передбачає як особисту участь студентів у виконанні основних робіт досліджуваних технологій, так і теоретичне вивчення студентами основних теоретичних положень досліджуваних дисциплін.

Під час практики студенти слухають лекції викладачів кафедри, експертів з екології з основних питань даної програми та інших, актуальних і перспективних питань даної галузі.

Програма практики є основним керівним документом для студентів та керівників практики від інституту, що регламентує організацію й проведення практики.

Перед початком практики студенти повинні пройти інструктаж з охорони праці й техніки безпеки, ознайомитися з режимом роботи й дотримуватися його.

Обов'язки студента-практиканта:

- ознайомитися з програмою практики;
- дотримуватися правил охорони праці, техніки безпеки;
- виконувати програму практики, проявляючи ініціативу й самостійність;
- заповнити щоденник практики, де скласти письмовий технічний звіт за матеріалами практики, одержати відгук керівника практики й здати залік у встановлений термін.

Обов'язки керівника практики:

- ознайомити студентів з порядком проходження практики, розкладом лекцій і екскурсій, видати індивідуальні завдання;
- провести інструктаж студентів з техніки безпеки;
- створити належні умови і режим безпечного проведення практики;
- видати кожному студенту індивідуальний план проходження практики;
- повсякденно аналізувати роботу студентів, консультувати та надавати їм допомогу в успішному виконанні програми практики.
- по завершенню практики прийняти у студентів звіт, провести залік і оцінити їх практичні і теоретичні знання;
- скласти звіт про підсумки проходження практики студентів у двох екземплярах за встановленою формою: один екземпляр здати на кафедру, другий - у відділ практик.

5. Індивідуальні завдання

Індивідуальне завдання полягає у вивченні особливостей одного з методів дослідження.

Завдання складаються керівником. Виконуючи індивідуальне завдання, студент зобов'язаний:

• визначити мету і завдання роботи;

• вивчити основні положення теоретичного курсу, пов'язаного з виконанням експериментальної частини роботи;

• проаналізувати дані з підручників;

• спланувати постановку і проведення досліду в лабораторії

Терміни видачі завдання: друга половина семестру.

6. Методи навчання

Проведення аудиторних лекцій (пояснень, розповідей, навчальних дискусій), практичних робіт, індивідуальні консультації (при необхідності), самостійна робота студентів за матеріалами, опублікованими кафедрою (методичні посібники).

7. Методи контролю

Після закінчення практики, перевірки викладачем матеріалів практики студент здає залік. На залік студент надає щоденник по практиці. При оцінці заліку враховуються знання студента, які отримані на практиці, якість і повнота наданих матеріалів, якість оформлення щоденника.

8. Критерії оцінювання та розподіл балів, які отримують здобувачі освіти

Таблиця 8.1 – Розподіл балів, які отримують здобувачі освіти

Складові навчальної роботи	Бали за одне заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів
Виконання завдань практики	50...60	1	50...60
Якість заповнення щоденника практики	10…40	1	10…40
Усього за семестр			**60…100**

Семестровий контроль (залік) проводиться у разі відмови студента від балів поточного тестування й за наявності допуску до заліку. Під час складання семестрового Заліку студент має можливість отримати максимум 100 балів.

Таблиця 8.2 – Шкала оцінювання: бальна і традиційна

Сума балів	Оцінка за традиційною шкалою	
	Іспит, диференційований залік	Залік
90 – 100	Відмінно	Зараховано
75 – 89	Добре	
60 – 74	Задовільно	
0 – 59	Незадовільно	Не зараховано

9. Критерії оцінювання роботи здобувача освіти протягом семестру

Задовільно (60-74). Пройти програму практики. Отримати відповідне підтвердження (сертифікат, свідоцтво, довідку, тощо). Заповнити та здати Щоденник практики.

Добре (75-89). Пройти програму практики. Отримати відповідне підтвердження (сертифікат, свідоцтво, довідку, тощо). Заповнити та здати ретельно оформлений Щоденник практики.

Відмінно (90-100). Здати всі контрольні точки з оцінкою «відмінно». Досконально знати всі теми та уміти застосовувати їх. Пройти програму практики. Отримати відповідне підтвердження (сертифікат, свідоцтво, довідку, тощо). Заповнити та здати ретельно оформлений Щоденник практики.

10. Політика навчального курсу

Питання, що стосуються академічної доброчесності, розглядає викладач або за процедурою, визначеною у Положенні про академічну доброчесність.

11. Методичне забезпечення

Підручники, навчальні посібники, навчально-методичні посібники, конспекти лекцій, методичні рекомендації з проведення практичних робіт тощо, які видані в Університеті знаходяться за посиланням: https://library.khai.edu/

Сторінка дисципліни знаходиться за посиланням: https://mentor.khai.edu/mod/assign/view.php?id=192645

Інформаційні ресурси

1. Зелене світло для Землі – [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://study.ed-era.com/uk/courses/course/426 :
2. Добробут планети: що має знати й може вміти кожен – [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://bit.ly/3wPDYpB :

3. Європейський зелений курс (ЄЗК) та Україна – [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://prometheus.org.ua/course/course-v1:Prometheus+GREEN101+2023_T1
4. Екопрактики для сільського господарства та громад – [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://prometheus.org.ua/course/course-v1:Prometheus+EP101+2022_T2:
5. Природно заповідний фонд України – [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://pzf.menr.gov.ua/
6. Всеукраїнська екологічна ліга – [Електронний ресурс]– Режим доступу: http://www.ecoleague.net
7. Екологічні новини – [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://greenhome.com.ua
8. Український екологічний портал – [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.ecoport.org.ua
9. Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України https://mepr.gov.ua/.